UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatvs De Institvtione Sacerdotum, qui sub Episcopis animarum curam gerunt, quo ad mores eorum & reliquam vitam

Soto, Pedro de

Louanij, 1562

Lectio prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30247

Visual Library

DE VITA SACERDO-TVM.

Lect. Prima

VLTIMO iã dicendum eſt, iuxta ea quæ in principio huius tractat⁹ præmiſimus, de vita ſacerdotali:idque iuxta ea que illo loco diſtinximus. Duo itaque in ſacerdotibus conſiderantur. Primò ordo ipſe, propter quem non eſt dubiũ ipſos ad non pauca obligari: deinde cura animarũ, quæ non ſemper ordini cõiuncta eſt: propter quam etiam conſtat ad quędam eos aſtringi, qui illam ſuſcipiunt. Iuxta hæc igitur primò

Capita e orũ quæ deĩceps explicãda ſunt.

dicendũ, ad quid ex ordine ſacerdotij, vel quocunque alio ſacro teneãtur, qui illum ſuſceperunt: primò ex iure ipſo diuino, deinde ex ſpeciali voto, vel eccleſiæ ordinatione atque humano iure: demũ & circa curã animarũ eadẽ ſũt dicẽda: ad quid videlicet propter illã aſtringantur diuino vel humano iure.

Dicturi igitur de ſanctitate, ad quam ſacri ordines omnes quidem, ſed maximè ſacerdotalis, aſtringunt: illud primò omnium præmittendum eſt: quòd, ſicut ſacerdotes ſub epiſcopis eſſe diximus, & ſub illis Diaconos: ita omnes hos miniſtros eccleſiæ ſupra cæteros omnes gradus: non tantũ videlicet populũ ipſũ, ſed etiam monachos, cõſtitutos eſſe: ideóque ad maiorẽ ſanctitatem, quàm ceteros omnes aſtrictos eſſe, certò tenẽdum eſt: idque quaſi fundamentum collocandum in hac doctrina, & certè in cordibus eorũ quos inſtituimus. Primò

enim

enim omniũ (vt ſuprà diximus)
agnoſcẽdus eſt proprius locus &
gradus, vt deinde ſeruari poſsit
& cuſtodiri. Quòd igitur ſacri o-
mnes ordines in altiori conſti-
tuant loco, atque ita ad maiorẽ
obligent ſanctitatẽ, quàm ipſa e-
tiam profeſsio monaſtica exce-
pto ordine, oſtẽdit primò Dio-
nyſiꝰ 6.ca eccleſi.hierarch. ibi e-
nim, ſicut tres actꝰ hierarchicos,
hoc eſt, ſacrę & eccleſiaſticę pote
ſtatis, purgare ſcilicet, illumina-
re: & perficere, obſeruat: ita illos
tribꝰ diſtribuit ordinib. Primum
miniſtris, ſecundũ ſacerdotibus,
tertium epiſcopis. Sub quibꝰ rur
ſus tres etiã ordines ponit quaſi
ſuſceptiuos illarũ operationum:
purgandorũ ſcilicet infideliũ &
extraneorũ: illuminandorũ, vbi
collocat primùm populũ: deniq;
perficiendorum, quos dicit mo-
nachos. Hunc itaque ſublimiorẽ
ordinẽ cõſtituit inter ſuſceptiuos
actionũ eccleſiaſticarũ: ſed infra
illos qui operãtur. Vnde ait initiã

Gradus ſacerdotis ſublimior eſt monachatu.

 dorum

dorum omnium ſublimior eſt monachorũ ordo. At verò eos in dedicatione neutrum genu ponere dicit, nec euangelia capiti impoſita habere: quòd eorũ non ſit alios ex officio adducere. Itaque etſi nõ faciat eos aſſeclas diaconorum & presbqterorum, ſed pontificum duntaxat, quib⁹ debent proximi eſſe: dum tamẽ inter initiandos collocat, ſatis oſtẽdit inferiores eſſe miniſtris o-
Cap. 2. mnibus. Hoc ipſum etiam, quanquam longo poſt tempore, Rabanus lib. 1. de inſtitutione clericorum docuit, cùm inter tres ordines eccleſiæ primum laicorum, ſecundum monachorum, tertiũ, clericorũ omniũ ponit. Vbi poſſet fortè videri alicui, etiam inferiores ordines monachatu digniores eſſe: ſed quia in illis non eſt perpetua obligatio ad tractanda miniſteria eccleſiaſtica, meritò de illis non agimus. Sacros verò omnes nõ dubitandũ eſt maiorem ſanctimoniam requirere.

Quod eò dicimus, vt incipiant ſacerdotes & miniſtri eccleſiæ cogitare, ad quantã ſanctitatem ſint aſtricti, nec facilè ſibi blandiãtur de habitu aut conuerſatione ſæculari, multò minus de conſuetudine aliqua aut vulgi æſtimatione. Aduertant ſe per ſacros ornines, conſtitutos eſſe miniſtros Chriſti, & diſpenſatores gratiæ, atque ita quædã inſtrumenta ipſius; vnde fit, vt iniuriam magnã irrogent ipſi, & miniſteria eius prophanent ac conculcent, non ſolùm cùm ea ſordidis animis cõtrectant (quod ſuperius diximus eſſe mortale ſacrilegium) ſed etiã cùm viuunt indignè Chriſto, cui conſecrati ſunt & dedicati. Hinc b. Thomas hoc ipſum tractans 2. 2. grauius (inquit) peccat clericus in ſacris conſtitutus, & agẽs aliquid cõtrariũ ſanctitati, quàm monachus. Certè, ſi rectè hoc pẽſetur, omne eorum peccatum mortale, ſacrilegiũ meritò iudicari poteſt. Eſt enim prophanatio

qu. 184. art. 8.

Peccata ſacerdotum ſũt grauiora peccatis monachorũ

ſacri illius inſtrumēti Chriſti, & ſanè vſus illius omnino contrarius eſt illi, ad quē conſecratū eſt: quod nō ita æquè & vniuerſaliter de monacho dici poteſt. Si dignè pēſetur, quantū ſit eſſe miniſtrū Chriſti, et vas ad oñe op⁹ bonū paratū: apparebit quāto maioris ſanctitatis ſit hic grad⁹ q̄ quiuis ali⁹ in eccleſia. Hoc igitur in cōmuni ſit dictū: nūc ad ſpecialia

Igitur primò omnium, quales miniſtri eccleſiæ eſſe debeāt, Paulus docet, cum & Timotheo & Tito præſcribit rationem ordinādi illos in eccleſia. Timotheo itaque ſic ſcribit: Oportet epiſcopū irreprehenſibilem eſſe, ſobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hoſpitalem, doctorem, nō vinolentum &cæt. Et: Diaconos ſimiliter (inquit) pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum ſectantes &c. Et rurſum ad Titum de epiſcopis eadem ferè repetit. Oportet enim (inquit) epiſcopū eſſe ſine cri-

1. ad Timoth. 3.

Tit. 1.

crimine, tanquam Dei diſpenſa-
torem &c. quæ apud illum legun
tur. Vbi de epiſcopis & diaconi-
bus loquens, manifeſtè ſacros o-
mnes gradus inſtruit. Hæc itaq;
loca Pauli ſunt primò ante ocu-
los habenda: & certè omnia ferè,
quę in illis epiſtolis ad diſcipulos
ſcribit. Inſtruunt enim illæ pro-
priè omnes miniſtros eccleſiæ, &
oſtendunt ad quid natura ipſa ſa
crorum ordinum & ius diuinum
eos aſtringat: ex quib' multa de-
inde exponentes & explicantes
addiderunt patres: & inter cæte-
ra illorũ ſcripta, paſtoralis ille li-
ber Gregorij meritò commendã
dus eſt: Epiſtola etiam Hiero-
nimi ad Nepotianum, de vita cle
ricorum, eſt meritò habenda an
te oculos: Multa etiã in antiquis
concilijs tradita ſunt: ex quibus
non pauca collegit Gratianus à
diſtin. 40. vſque ad 50. omnia in
horum locorũ Pauli expoſitio-
nem. Multis etiam præcedenti-
bus diſtinctionibus ex concilijs

6. His igitur. & patribus non pauca collegit. Et inter reliquas diſt in.23. habet pulchrum locum Iſidori de vita cleri. Ex ijſdem etiam poſtea partim collecta, partim ſtatuta ſunt, quæ titulo de vita & honeſtate clericorum, in iure canonico habētur. Vbi ſi poſitiua aliqua iueniūtur ſtatuta, nō aliud ſunt quā explicatio quędā, aut determinatio eorū quæ diuini ſunt iuris.

Vt igitur ad ſpecialia accedamus, vniuerſa illa quæ ad mores, vitam, atque actiones miniſtrorum eccleſiæ vel diuino, vel humano iure pertinēt, ad tria capita reduci poſſūt. Primū, quod pertinet ad pietatem & religionē, quibus immediatè Deus colitur, et ipſi mens humana cōiungitur quod meritò peculiariter miniſtris Dei tribuēdū eſt: vt videlicet inſigniter & eminēter religioſi ſint & cultores Dei, ipſiq; magis vniantur. Ad hoc pertinēt exercitia omnia, ſacræ lectiones, meditationes, & orationes: quibus

de pietate & religione miniſtrorū Chriſti.

quàm

quàm frequenter Paulus dicit exercendos eſſe miniſtros Chriſti? Quamobrē etiam ab alijs omnibus iubet eos abſtinere. Nemo (inquit) militans Deo implicat ſe negotijs ſecularibus: oſtendēs continuò, quis debeat eſſe ſcopus totius vitæ miniſtrorum, cùm dicit: Vt ei placeat, cui ſe probauit. Hoc igitur ſit primū caput.

De tēperātia, cōtinētia, & modeſtia miniſtrorū eccleſiæ.

Secundum caput eſt eorum quæ pertinent ad temperantiam, quæ maximè in abſtinentia cibi et potus, & in caſtitate ſita eſt; quæ ſunt maxima & præcipua ornamenta miniſtrorum Chriſti: Sobrium (inquit Paulus) pudicum, non vinolentum. Pertinent etiā huc, quæ ad modeſtiam, et mortificationem affectuum omnium ac ſenſuum ſpectant. Vnde ait: Modeſtum, non bilinguem, non litigioſum. Et Paulus frequentiſſimè ad iſta omnia hortatur, etiā exēplo ſuo: Caſtigo, inquit, corpus meum, & in ſeruitutem redigo. Quæ omnia propinqua ſūt

reli-

religiõſi & pietati, maximéq; ad
illã diſponũt. Tertiũ deniq; caput
ſit eorũ, quę ptinẽt ad moderatio
nẽ appetit⁹ habẽdi, cõtra auaritiã
ſcilicet & cupiditatẽ: vbi liberali
tas cõprehẽditur & eleemoſyna.
De quib⁹ Paul. Nõ cupidũ: Et rur
ſum: Nõ turpis lucri cupidũ, &c.
Hęc eni moderatio quãtũ euãge
lica doctrina cõmẽdetur, & q̃ ſit
neceſſaria miniſtris Chriſti: innu
meris locis oſtẽditur. Ipſe dñs di-
cit: Nolite portare aurũ neq; arg.
&c. Quod Pau. exponẽs, ait maxi
mè miniſtris: Habẽtes alimẽta et
quib⁹ tegamur, his cõtenti ſim⁹:
& cæt. quę ad hãc cõfirmandã ſen
tẽtiã grauiſsimè ibi dicit. Eſt (in-
quit quæſt⁹ magn⁹, pietas cũ ſuf-
ficiẽtia: & multa alia. De his itaq;
trib⁹ capitib⁹ dicendũ eſt ordine,
vt ita ab hoc vltimo incipiẽtes,
ad duo priora progrediamur.

De vitanda auaritia & moderanda cupiditate.

Mat. 10.
1. Timo. 6.

LECTIO SECVNDA.

De moderato appetitu habendi.

INter illa igitur, quæ ad
vitã et mores ſacerdotũ
ac miniſtrorũ oĩum ec-
cleſiæ pertinent, meritò